

Sygn. akt III KK 14/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Edward Matwijów

SSN Zbigniew Puzkarski

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zbigniewa Siejbika
w sprawie T. P. i P. H. skazanych z art. 254 § 1 kk i innych
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 3 grudnia 2012 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanych
od wyroku Sądu Rejonowego w B.
z dnia 28 września 2011 r,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B.**

UZASADNIENIE

W akcie oskarżenia, wniesionym przez Prokuratora Rejonowego, obejmującym m.in. T. P. i P. H., każdemu z wymienionych oskarżonych zarzucono czyn polegający na tym, że: „w dniu 25 sierpnia 2010 roku w B., na terenie stadionu miejskiego przy ulicy G. 163, w czasie trwania imprezy masowej w postaci meczu piłki nożnej ..., brał czynny udział w zbiegowisku, wiedząc że jego uczestnicy wspólnymi siłami dopuszczają się czynnego zamachu na osoby i mienie oraz dokonał czynnej napaści na funkcjonariuszy policji podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków

służbowych w ten sposób, że rzucał w ich kierunku kamieniami, elementami ogrodzenia i wyposażenia stadionu, stwarzając tym samym zagrożenie dla życia, zdrowia i bezpieczeństwa osób przebywających na terenie stadionu”, zakwalifikowany z art. 254 § 1 k.k. i art. 223 k.k. i art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504 ze zm. – dalej w tekście u.b.i.m.) w zw. z art. 11 § 2 k.k.

W toku rozprawy głównej w dniu 28 czerwca 2011 r. oskarżeni T. P. i P. H. złożyli wnioski o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie każdemu z nich kar i środków karnych w identycznej wysokości, tj. kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat oraz grzywny w wymiarze 270 stawek dziennych grzywny przy określeniu wysokości jednej stawki na kwotę 20 złotych, oddanie w okresie próby pod dozór kuratora, a także orzeczenie środka karnego w postaci zakazu wstępu na stadiony podczas odbywania się na nich imprez sportowych związanych z rozgrywaniem meczów piłki nożnej na okres 4 lat. Po wyłączeniu sprawy oskarżonych do odrębnego rozpoznania obaj oskarżeni na rozprawie w dniu 28 września 2011 r., przyznając się do winy, podtrzymali złożone uprzednio wnioski, czemu nie sprzeciwił się uczestniczący w rozprawie prokurator.

Wyrokiem z dnia 28 września 2011 r., Sąd Rejonowy, uwzględniając – na podstawie art. 387 § 1 i 2 k.p.k. – złożone wnioski, uznał T. P. i P. H. za winnych popełnienia zarzuconych im w akcie oskarżenia czynów, tj. występków określonych w art. 254 § 1 k.k. i art. 233 § 1 k.k. i art. 60 ust. 2 u.b.i.m. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to orzekł wobec każdego z nich, przyjmując za podstawę art. 223 § 1 k.k., karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat, oddając w tym okresie oskarżonych pod dozór kuratora sądowego. Ponadto, na podstawie art. 71 § 1 k.k., wymierzono oskarżonym karę grzywny w wysokości po 270 stawek dziennych, przy określeniu jednej stawki na kwotę 20 zł, oraz orzeczono, na podstawie art. 66 u.b.i.m., środek karny w postaci zakazu wstępu na stadiony podczas odbywania się na nich imprez sportowych związanych z rozgrywaniem meczów piłki nożnej na okres 4 lat.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 6 października 2011 r.

W dniu 12 stycznia 2012 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła, sporządzona w dniu 10 stycznia 2012 r., w trybie art. 521 § 1 k.p.k., kasacja Prokuratora Generalnego.

Autor kasacji zaskarżył powołany wyżej wyrok w całości na niekorzyść obu oskarżonych zarzucając w niej: „*rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 387 § 2 i 3 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wadliwie sformułowanych wniosków oskarżonych, którym nie sprzeciwił się prokurator, o wydanie wobec nich wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie między innymi środka karnego w postaci zakazu wstępu na stadiony podczas odbywania się na nich imprez sportowych związanych z rozgrywaniem meczów piłki nożnej, w następstwie czego doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa karnego materialnego – art. 41b § 2 i 3 k.k., bowiem zakaz orzeczony wobec oskarżonych T. P. i P. H., za popełnienie czynu z art. 254 § 1 k.k. w zw. z art. 233 k.k. w zw. z art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych (...) nie został połączony z obowiązkiem osobistego stawiennictwa tychże oskarżonych w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce ich zamieszkania, komendanta Policji oraz bez określenia nazw klubów sportowych, z którymi zakaz ten jest związany i zakresu terytorialnego obowiązywania orzeczonego środka*”.

Przy tak sformułowanym zarzucie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona w niniejszej sprawie na niekorzyść skazanych, z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k., kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna, chociaż już w tym miejscu wymaga ona poczynienia pewnych uwag krytycznych.

W pierwszym rzędzie zwrócić należy uwagę na sposób redakcji jej części dyspozytywnej. Wprawdzie jako podstawowy, zresztą trafnie, postawiono w niej zarzut naruszenia prawa procesowego (art. 387 § 2 i 3 k.p.k.), zasadnicze znaczenie miało jednak w tym wypadku, co niewątpliwe, naruszenie prawa materialnego. To przecież konieczność respektowania obowiązujących przepisów tego prawa, z chwilą złożenia przez oskarżonych wniosku, o którym mowa w art. 387 § 1 k.p.k., obligowała sąd orzekający *meriti* do ewentualnego podjęcia czynności określonych w art. 387 § 3 k.p.k., a więc spowodowania takiej modyfikacji wniosku, który zgodny będzie właśnie z normami prawa materialnego, czego sąd ten nie uczynił. Respektowanie aktualnego stanu prawnego jest też jednak obowiązkiem podmiotu wnoszącego kasację, zwłaszcza w sytuacji, gdy jest to podmiot tak profesjonalny, jak Prokurator Generalny.

W niniejszej sprawie kasacja sporządzona została w dniu 10 stycznia 2012 r. W tym czasie obowiązywało już nowe brzmienie art. 41b k.k. nadane przez art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1280). Od dnia 1 stycznia 2012 r. przepis ten w § 2 przewiduje, że „zakaz wstępu na imprezę masową obejmuje wszelkie imprezy masowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz mecze piłki nożnej rozgrywane przez polską kadrę narodową lub polski klub sportowy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, zaś zgodnie z aktualnym § 3 „orzekając zakaz wstępu na imprezę masową za czyn popełniony w związku z masową imprezą sportową, sąd może orzec obowiązek przebywania skazanego w czasie trwania niektórych imprez masowych objętych zakazem w określonym miejscu stałego pobytu, kontrolowany w sposób określony w przepisach o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego”.

Niewątpliwe jest, że treść powołanych wyżej przepisów nie przystaje do zawartego w *petitum* kasacji zarzutu niewskazania przez Sąd – przy orzekaniu tego środka karnego – na takie konstytutywne elementy omawianego zakazu, które powinny się znaleźć w treści rozstrzygnięcia orzekającego w niniejszej sprawie sądu, jak określenie nazw klubów sportowych, z którymi zakaz ten jest związany i zakresu terytorialnego obowiązywania orzeczonego środka, a także – chociaż kwestia ta nie jest już tak oczywista (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2012 r., III KK 398/11, niepubl.) – niepołączenie tego zakazu z obowiązkiem osobistego stawiennictwa oskarżonych w jednostce organizacyjnej policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce ich zamieszkania, komendanta Policji. Mając wszelako na uwadze uzasadnienie skargi kasacyjnej, oraz bezsporną okoliczność, że wydający zaskarżony wyrok Sąd Rejonowy orzekał na gruncie stanu prawnego obowiązującego do dnia 31 grudnia 2012 r., odczytując intencje skarżącego przy uwzględnieniu przepisu art. 118 § 1 k.p.k., uznać należało, że w kasacji *de facto* wskazano na naruszenie przepisów w ich brzmieniu sprzed dnia 1 stycznia 2012 r.

Po wtóre, rodzi się również wątpliwość co do kierunku wniesionego w niniejszej sprawie nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Jeżeli zważy się, że orzeczony przez sąd *meriti* zakaz, którego nie doprecyzowano poprzez określenie nazw klubów sportowych oraz zakres terytorialny obowiązywania orzeczonego środka karnego, w rzeczywistości miał charakter zakazu zintegrowanego, który w tej postaci obowiązuje dopiero od dnia 1 stycznia 2012 r. (art. 41b § 2 k.k. w jego aktualnym brzmieniu), to

zasadna wydaje się konstatacja, że konieczność takiego doprecyzowania, a więc zawężenie zakresu stosowania zakazu, jest postąpieniem na korzyść oskarżonych. Z drugiej jednak strony nie można pominąć i tego, że brak wskazania na obowiązki określone uprzednio w art. 41b § 2 k.k., skutkować musiał faktyczną niemożliwością prowadzenia jakiejkolwiek kontroli wykonywania tego środka, w tym również w zakresie objętym penalizacją art. 244a k.k. Jeżeli zaś tak, to określony w skardze kasacyjnej kierunek zaskarżenia uznać należy za jak najbardziej adekwatny do podniesionego rzutu naruszenia prawa materialnego.

Pomimo zasygnalizowanych wyżej mankamentów, kasacja – co zauważono już we wstępnej części niniejszych rozważań – zasługiwała na uwzględnienie, trafnie bowiem podniesiono w niej, że zaskarżony wyrok pozostawał w sprzeczności ze wskazanymi w niej przepisami prawa karnego materialnego obowiązującymi w dacie jego wydania, zaś zaistniałe uchybienia były nie tylko rażące, ale też, zgodnie z dyspozycją art. 523 § 1 k.p.k., miały istotny wpływ na treść orzeczenia. Zasadnie skarżący zauważył bowiem, że *„sformułowanie w wyroku prawidłowego i kompletnego rozstrzygnięcia na podstawie art. 66 u.b.i.m. w zw. z art. 41b § 2 i 3 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012 r. – przyp. SN) ma istotne znaczenie dla wykonywania orzeczonego środka a także dla ewentualnego pociągnięcia skazanego nie stosującego się do orzeczonego środka karnego (o czym była już mowa) do odpowiedzialności karnej...”*.

W tym stanie rzeczy oczywiste więc też jest, że na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego doszło do naruszenia wymienionych w zarzucie kasacji przepisów prawa procesowego. Nie może budzić wątpliwości, że orzekający w sprawie sąd zobligowany jest każdorazowo do kontroli wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, a jeżeli wniosek taki nie uwzględnia przepisów prawa karnego materialnego, na sądzie właśnie ciąży obowiązek zaproponowania – w oparciu o przepis art. 387 § 3 k.p.k. – odpowiedniej modyfikacji wniosku w kierunku respektującym obowiązujący stan normatywny.

Konieczne było przy tym, chociaż uchybienie dotyczy wyłącznie rozstrzygnięcia o środku karnym, uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, ponieważ wyrok wydany został w trybie konsensualnym, a więc w ramach swoistej ugody pomiędzy oskarżycielem publicznym i oskarżonym, ten ostatni ma tym samym prawo wypowiedzieć się czy nadal wyraża zgodę na skazanie bez przeprowadzenia rozprawy, przy nowym ukształtowaniu dolegliwości wynikających z konieczności

respektowania norm prawnomaterialnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2010 r., II KK 185/10, R-OSNKW 2010, poz. 2294).

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd pierwszej instancji zobligowany będzie też do poczynienia, wobec nadania nowego brzmienia przepisowi art. 41b k.k., rozważań przez pryzmat art. 4 § 1 k.p.k. (por. w tym przedmiocie wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2012 r.: III KK 451/11, LEX nr 1220870 oraz III KK 453/11, niepubl., oba wydane w odniesieniu do orzeczeń Sądu Rejonowego w B.).

Uwzględniając całokształt przeprowadzonych wyżej rozważań orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.